

4 SEPTEMBER 2016 – DRIENTWINTIGSTE ZONDAG DOOR HET JAAR

EERSTE LEZING

WIJSHEID 9, 13-18b

Wie van de mensen kan Gods plan doorgronden, wie ontdekken wat de Heer wil? De gedachten der stervelingen zijn immers onzeker, en twijfelachtig onze berekeningen. Het vergankelijke lichaam is een last voor de ziel, en onze aardse gebondenheid belemmert de beweeglijke geest. Wij begrijpen amper de dingen van deze wereld, en wat voor de hand ligt, kost ons nog moeite; hoe zouden we dan het hemelse verstaan?

Wie zou uw wil kunnen kennen, als Gij hem het inzicht niet geeft, en uw heilige Geest niet van boven zendt? Zo alleen kunnen de mensen op aarde rechte wegen gaan, leren zij kennen wat U welgevallig is, en worden zij door de wijsheid gered.

TWEDE LEZING

BRIEF AAN FILEMON 9b-10.12-17

Dierbare, Paulus is het die u schrijft, een oud man, nu bovendien een gevangene van Christus Jezus, en mijn verzoek geldt het kind dat ik hier in de gevangenis voor de Heer heb gewonnen, ik bedoel Onesimus. Ik stuur hem terug naar u en met hem heel mijn liefde. Gaarne had ik hem hier gehouden als uw plaatsvervanger, om voor mij te zorgen in mijn gevangenschap voor het evangelie. Maar ik wil niets doen zonder uw instemming, ik wil niets afdwingen: uw goedheid moet zich spontaan kunnen uiten! Misschien was dat wel de reden waarom hij een tijd lang bij u is weg geweest: dat ge hem voorgoed terug zoudt krijgen, nu niet meer als slaaf, maar als veel meer dan een slaaf, als een geliefde broeder. Dat is hij voor mij al helemaal, hoeveel te meer dan voor u, als mens en als christen. Als gij u dus met mij verbonden voelt, heet hem dan welkom zoals ge het mij zoudt doen.

EVANGELIE

LUCAS 14, 25-33

In die tijd trokken talloze mensen met Jezus mee; Hij keerde zich om en zei tot hen:

„Als iemand naar Mij toekomt die zijn vader en moeder, zijn vrouw en kinderen, zijn broers en zusters, ja zelfs zijn eigen leven niet haat, kan hij mijn leerling niet zijn. Als iemand zijn kruis niet draagt en Mij volgt, kan hij mijn leerling niet zijn.”

„Als iemand van u een toren wil bouwen, zal hij er dan niet eerst voor gaan zitten om een begroting te maken of hij wel genoeg bezit om hem te voltooien? Anders zou het hem kunnen overkomen – als hij de fundering heeft gelegd en niet in staat is het werk te voltooien – dat allen die het zien, hem gaan bespotten en zeggen: ‘Die man begon te bouwen, maar hij was niet in staat het einde te halen.’”

„Of welke koning zal – als hij tegen een andere koning ten oorlog wil trekken – niet eerst overleggen of hij sterk genoeg is om met tienduizend man het hoofd te bieden aan iemand die met twintigduizend man tegen hem optrekt? Zo niet, dan stuurt hij, als de tegenstander nog ver weg is, een gezantschap en vraagt om de vredesvoorwaarden.”

„Zo kan niemand van u mijn leerling zijn, als hij zich niet losmaakt van al wat hij bezit.”

Schriftlezingen
© Katholieke Bijbelstichting
Breda, www.bijbel.net

COMMENTAAR BIJ DE ZONDAGSLEZINGEN C-JAAR

— Luc DEVISSCHER —

Totaal los

EVANGELIE • Dat Jezus radicale eisen stelt aan wie Hem wil volgen op zijn weg naar Jeruzalem, is onderhand bekend. De Mensenzoon lijkt het vooral gemunt te hebben op rijkdom en bezit. Wie daar niet los van komt, kan zijn leerling niet zijn. Op deze zondag is het niet anders. Jezus keert zich om tot de schare „aanhangers van de weg”* en spreekt hen aan. Hij gaat tot het bot.

Totale verloochening is de basisvoorwaarde tot navolging op de weg. Het kruis zal er zwaar doorwegen. Alleen al daarom wordt de weg geen triomftocht met hosannageroep. Om hem te gaan, moet alle ballast overboord. Jeruzalemgangers in spe dienen zich zonder voorbehoud los te maken van wie en wat hen bindt, zoals familiebanden en bezit. Spijkerharde taal.

Petrus vroeg eerder al aan Jezus of dat alles wordt geëist van iedereen of enkel van de naaste groep van leerlingen (zie zondag 19). Het is een vraag waarop de Mensenzoon het antwoord open liet. Wist Jezus dat ook de kleine groep van twaalf de weg niet ten einde zou gaan? Het is in elk geval tekenend dat Lucas vanaf de arrestatie van Jezus op de Olijfberg de apostelen plotseling aanduidt met „metgezellen” (zie Lucas 22, 49). De volgelingen zijn omstanders geworden en niet langer medestanders. Waar zouden wij hebben gestaan?

Als het met Jezus in lijf en leven al niet makkelijk was op de weg te blijven, hoe moeten kandidaat-volgelingen het dan klaarspelen? Met *twee beelden* legt Jezus uit hoe zij en wij goed moeten bezinnen vooraleer de weg van de Mensenzoon aan te hangen. Het eerste voorbeeld komt uit de bouwsector. Niemand bouwt een toren zonder eerst de kosten te ramen. Zoals Antwerpen lacht met de Mechelse kathedraal zonder spits, zo zal de spot worden gedreven met wie niet in staat is zijn eigen christelijke bouwwerk te voltooien. Hetzelfde geldt voor de koning die ten strijde trekt. Ook daar dient vooraf de rekensom gemaakt. Anders beter blode Jan dan dode Jan. Maak dus ook voor jezelf eerst en vooral de balans op.

Binnenkort vertrekt onze oudste zoon voor onbepaalde tijd naar Tanzania. Of hij daar de weg van de Mensenzoon gaat volgen, weet ik niet. Wel gaat hij er het werk van zusters van Benedictus ondersteunen. Om de keuze voor ginds te kunnen maken, moet er hier veel worden losgelaten. Naast bezit ook en evenzeer familiebanden. Het is een radicale breuk met de vroegere levensstijl. Zoiets staat ook de Mensenzoon voor ogen, dunkt me. Doenbaar? Hoe ver kan en wil jij gaan op de weg? Laat los.

EERSTE LEZING • God heeft wel degelijk ‘iets voor ogen’ met ons, met deze – onze – wereld. Hij heeft de kosten berekend en is bij zichzelf te rade gegaan. Maar hoe de mens ook cijfert en berekent, wij zijn niet in staat het ultieme geheim van de schepping te doorgronden. Onze vergankelijkheid blijft wegen op onze gedachten en onze geest. Hoe kan het ook anders? Mens-zijn blijft ‘in-de-wereld zijn’ (Martin Heidegger).

Natuurlijk, sinds het boek Wijsheid werd geschreven, heeft de mens een mooie weg naar kennis en inzicht afgelegd. En toch, alle verlichte ideeën en vooruitgangsoptimisme ten spijt is het een illusie ons te kunnen losmaken van deze wereld waaraan we met lijf en leven vasthangen.

Het aardse bestaan opent dan wel het hemelse verstaan, maar zonder inzicht van boven geraken we niet verder. Waar Gods heilige Geest tot onze gedachten afdalt, ontstaat zielenheil en ervaren we een hogere lotsbestemming. De hemel gaat open.

LEZING UIT PAULUS • De oude Paulus schrijft een heel persoonlijk briefje uit de gevangenis naar zijn vriend Filemon. De aanleiding is het lot van een slaaf Onesimus, die bij hem als een dief is weggelopen. Onesimus heeft zijn toevlucht bij Paulus gezocht en is christen geworden. Paulus houdt van hem als van een eigen kind. Wil Filemon zijn vroegere slaaf ontvangen als een geliefde broeder? De houding die Filemon tegenover zijn vroegere slaaf zal aannemen, is voor Paulus een graadmeter voor het christen-zijn van zijn vriend. Zal Onesimus – wiens naam ‘nuttig’ betekent – eer worden aangedaan? Of hoe een onnutte slaaf het nut van algemeen betekent.

*Zo wordt de volgelingen van Jezus aangeduid in Handelingen, het tweede boek van Lucas.

• De commentaren op de Schriftlezingen zijn op Twitter te volgen via @DevisscherLuc
• Reacties welkom via luc.devisscher@ccv.be

LEZINGEN DOOR DE WEEK | Maandag 5 september: Eerste Brief aan de Korintiërs 5, 1-8 en Lucas 6, 6-11 • Dinsdag 6 september: Eerste Brief aan de Korintiërs 6, 1-11 en Lucas 6, 12-19 • Woensdag 7 september: Eerste Brief aan de Korintiërs 7, 25-31 en Lucas 6, 20-26 • Donderdag 8 september: Micha 5, 1-4a of Brief aan de Romeinen 8, 28-30 en Matteüs 1, 1-16.18-23 • Vrijdag

9 september: Eerste Brief aan de Korintiërs 9, 16-19.22b-27 en Lucas 6, 39-42 • Zaterdag 10 september: Eerste Brief aan de Korintiërs 10, 14-22 en Lucas 6, 43-49 • Zondag 11 september (Vierentwintigste zondag door het jaar) Exodus 32, 7-11.13-14 – Eerste Brief aan Timoteüs 1, 12-17 – Lucas 15, 1-32 of 15 1-10.

EUCHARISTIE OP RADIO | 4 september, 10 uur, VRT Radio 1: vanuit de Sint-Katharinaparochie in Hoogstraten.
EUCHARISTIE OP TV | 4 september, 10.30 uur, KRO via NPO 2 (Nederland 2): vanuit de basiliek van het heilig sacrament in Meerseen in Nederlands Limburg.